

REGIOSTARS 2024

PAREIŠKĒJAMS SKIRTAS VADOVAS

Turiny

REGIOSTARS 2024.....	3
Konkurso kategorijos.....	5
Tinkamumo ir skyrimo kriterijai.....	15
Tvarkaraštis.....	16
Atitikties lentelė.....	16

REGIOSTARS 2024

REGIOSTARS – tai kasmetinis konkursas, kurį nuo 2008 m. organizuoja Regioninės ir miestų politikos (REGIO) GD; jis tapo ES lėšomis finansuojamų projektų, kuriais parodomas regioninės plėtros poveikis ir įtraukumas, Europos kokybės ženklu. 2024 m. projektai dalyvauja konkurse pagal penkias toliau išsamiai apibūdintas kategorijas. Pateikiant pasiūlymą, kaip išspręsti bendras problemas, ir pasinaudojant didžiausiomis galimybėmis, apdovanojimais REGIOSTARS regionai įkvėpiami įgyvendinti vis veiksmingesnę ES regioninę politiką. Kviečiame teikti paraiškas iš palyginti mažiau išsivysčiusių Europos regionų ir visose programos srityse. Internetinėje paraiškų teikimo platformoje paraiškas galima teikti iki 2024 m. gegužės 31 d.

REGIOSTARS apdovanojimai projektams skiriami pagal penkias kategorijas:

- **1 kategorija – KONKURENCINGA IR PAŽANGI EUROPA**
Konkurencingumo, inovacijų ir ekonominio atsparumo skatinimas
- **2 kategorija – ŽALIOJI EUROPA**
Žalioji pertvarka kaip vienas iš regioninės plėtros veiksnių
- **3 kategorija – SUJUNGTA EUROPA**
Judumo ir susisiekiimo tarp regionų gerinimas
- **4 kategorija – SOCIALINĖ IR ĮTRAUKI EUROPA**
Įtraukesnės Europos kūrimas pasitelkiant regionų talentus
- **5 kategorija – PILIEČIAMS ARTIMESNĖ EUROPA**
Tvartos visų rūšių teritorijų plėtros skatinimas

Pateiktas paraiškas vertins ir į finalą pateksiančius projektus atrinks atitinkamų sričių aukšto lygio mokslininkų komisija. Paskui finalininkai bus pakviesti į galutinį atrankos etapą, vyksiantį per Europos regionų ir miestų savaitę Briuselyje.

Kaip ir ankstesniais metais, visuomenė galės balsuoti už labiausiai patikusį į finalą patekusį projektą, kuriam bus įteiktas Visuomenės pasirinkimo apdovanojimas. Visi nugalėtojai bus paskelbti per REGIOSTARS apdovanojimų ceremoniją, taip pat vyksiančią Europos regionų ir miestų savaitės metu.

Bendradarbiaujant su REGIO GD, penkių kategorijų nugalėtojams ir Visuomenės pasirinkimo apdovanojimo laimėtojui bus surengtos vietos komunikacijos kampanijos, skirtos apdovanojimais pripažinti veiklai atitinkame regione populiarinti.

Šiame pareiškėjams skirtame vadove išsamiai apibūdinamos apdovanojimų kategorijos ir projektų tinkamumo bei apdovanojimų skyrimo kriterijai. Atsakymus į dažnai užduodamus klausimus rasite DUK dokumente (tik anglų kalba), kuris skelbiamas [konkurso platformoje](#).

Laukiame jūsų projekto paraiškos ir linkime sėkmės!

REGIOSTARS komanda

Konkurso kategorijos

1 kategorija. Konkurencinga ir pažangi Europa

Konkurencingumo, inovacijų ir ekonominio atsparumo skatinimas

Pagal 1 kategoriją daugiausia dėmesio skiriama projektams, padedantiems siekti 1 politikos tikslo užtikrinti konkurencingą ir pažangią Europą skatinant novatorišką ir pažangų ekonomikos pertvarkymą ir regionų IRT jungtis.

Nuo 1993 m. Europos projektas grindžiamas bendrąja rinka, kurioje žmonės, paslaugos, prekės ir kapitalas gali laisvai judėti, suteikiant galimybių Europos įmonėms, o vartotojams užtikrinant didesnį pasirinkimą ir mažesnes kainas. Tai Europos atsparumo pagrindas. Bendroji rinka suteikia galimybę piliečiams keliauti, gyventi, dirbti arba studijuoti ten, kur jie pageidauja. Apskritai ji padeda Europos miestams ir regionams stiprinti savo integraciją į Europos Sąjungą. Vienas iš pagrindinių tikslų – sukurti sklandžiai veikiančią bendrąją rinką, kurioje visų dydžių ir visų sektorių įmonės galėtų konkuruoti vienodomis sąlygomis ir kurti, parduoti ir naudoti skaitmenines technologijas, produktus ir paslaugas tokiu mastu, kad didėtų jų našumas ir pasaulinis konkurencingumas, ir kurioje vartotojai galėtų būti tikri, kad jų teisės yra apsaugotos. Kurdama bendrąją rinką Europos Sąjunga yra įsipareigojusi stiprinti savo padėtį pasaulinėje rinkoje, tapti viena iš pasaulinio masto skaitmeninio sektoriaus veikėjų ir užtikrinti sąžiningą ir konkurencingą skaitmeninę ekonomiką.

Komisija yra pasiryžusi įgyvendinti šį Europos skaitmeninį dešimtmetį, taigi ir į žmogų orientuotą, tvarią skaitmeninės visuomenės viziją, kartu siekdama užtikrinti skaitmeninį suverenumą. Įgyvendinant ES skaitmeninę strategiją siekiama, kad ši transformacija būtų naudinga žmonėms ir įmonėms, kartu padedant siekti tikslo iki 2050 m. sukurti neutralaus poveikio klimatui Europą. Idealiu atveju vykstant dvejopai – žaliajai ir skaitmeninei – pertvarkai turėtų būti abipusiškai stiprinami jos sudedamųjų dalių procesai. Dėl šios pertvarkos stiprėja darbo rinkų reikalavimas aprūpinti aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotais darbuotojais. Todėl siekiant užtikrinti, kad žaliaji ir skaitmeninė pertvarka būtų socialiniu požiūriu sąžininga ir teisinga, labai svarbūs dalykai yra perkvalifikavimas, kvalifikacijos kėlimas ir reintegracija į darbo rinkas.

leškome gerų projektų, kuriuos įgyvendinant būtų skatinamas novatoriškas ir pažangus ekonomikos pertvarkymas, atitinkantis dvejopos pertvarkos tikslus. Tai gali būti projektai, kuriais stiprinami skaitmenizacijos procesai, įgūdžiai ir pademonstruojamas novatoriškas požiūris į mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijų įgyvendinimą, įtraukiant suinteresuotuosius subjektus arba skatinant pažangiųjų miestų ir kaimų darbotvarkes. Laukiama projektų, kuriuos įgyvendinant Europos MVĮ padedama pasirengti konkuruoti globalizuotos ekonomikos sąlygomis; jie gali apimti, pavyzdžiui, veiklą, kai kuriamos naujos technologijos ir produktai, tobulinamos inovacijų

sistemos, didinamas konkurencingumas pasitelkiant dizaino ir kūrybos sektorius, skatinamas socialinis verslumas, stiprinamos socialinės ir paslaugų inovacijos, remiami nauji verslo modeliai ir praktika grindžiamos inovacijos. Tokių projektų ypatumai galėtų būti indėlis į tvarias regionines inovacijų sistemas, parama Europos pramonės savarankiškumui arba darbo rinkos skaitmeninės pramonės sektoriuose skatinimas.

Naudingos nuorodos

- Europos skaitmeninis dešimtmetis: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/lt/policies/europes-digital-decade>
- Europos pramonės strategija: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_lt
- Europos žaliojo kurso pramonės planas: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan_lt
- Europos lustų aktas: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-chips-act_lt
- Dvejopa pertvarka: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/twin-green-digital-transition-how-sustainable-digital-technologies-could-enable-carbon-neutral-eu-2022-06-29_en
- Pažangiosios specializacijos platforma: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu>
- Bendrosios rinkos 30-ies metų sukaktis: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/30th-anniversary_en
- Bendrosios rinkos trisdešimtmetis: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/single-market-30_en
- Europos pažangieji kaimai: https://ec.europa.eu/enrd/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages/smart-villages-portal_en.html

2 kategorija. Žalioji Europa

Žalioji pertvarka kaip vienas iš regioninės plėtros veiksnių

Pagal 2 kategoriją daugiausia dėmesio skiriama projektams, padedantiems siekti 2 politikos tikslo sukurti žalią ir atsparią Europą skatinant sąžiningą perėjimą prie švarios energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, rizikos prevenciją ir valdymą bei darnų judumą mieste.

Europos Sąjunga siekia iki 2050 m. tapti pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu. Įgyvendindama plataus užmojo Europos žaliąjį kursą, Europos Sąjunga siekia didinti piliečių ir būsimų kartų gerovę ir gerinti jų sveikatą užtikrindama: 1) gryną orą, švarų vandenį, geros būklės dirvožemį ir biologinę įvairovę, 2) renovuotus, efektyviai energiją vartojančius pastatus, 3) sveiką ir įperkamą maistą, 4) daugiau galimybių naudotis viešuoju transportu, 5) švaresnę energiją ir pažangiausias švarias technologines inovacijas, 6) ilgaamžiškesnius gaminius, kuriuos galima taisyti, perdirbti ir pakartotinai naudoti, 7) ateičiai pritaikytas darbo vietas ir pertvarkai skirtą įgūdžių ugdymą, taip pat 8) pasauliniu mastu konkurencingą ir atsparią pramonę.

Europos žalioji kursas grindžiamas Europos jūrų, vandenynų ir aplinkos, kurie yra vieni iš Europos gamtinių išteklių ir ekonominės gerovės šaltinių, išsaugojimu ir apsauga. Apskritai jis apima tokius aspektus kaip ES biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga, oro, vandens ir dirvožemio taršos mažinimas, perėjimas prie žiedinės ekonomikos, atliekų tvarkymo gerinimas ir mėlynosios ekonomikos tvarumo užtikrinimas.

Žalioji kursas yra svarbus įvairių iniciatyvų pagrindas. Įgyvendindama planą „REPowerEU“, ES siekia remti energijos taupymą, švarios energijos gamybą ir energijos tiekimo įvairinimą. Siekdama neutralizuoti poveikį klimatui, Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos klimato teisės akto, kuriame taip pat nustatytas naujas platesnio užmojo tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. 2023 m. peržiūrėtame Reglamente dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) išdėstyta, kaip žemės naudojimo sektorius padeda siekti ES klimato srities tikslų, ir nustatytas atskiras tikslas, kad iki 2030 m. grynasis dėl su žeme susijusios veiklos absorbuoto anglies dioksido kiekis siektų 310 mln. tonų CO₂ ekvivalento.

Europa taip pat siekia pertvarkyti žemės ūkio ir maisto sistemą, kad ES taptų pasaulio lydere saugos, tiekimo saugumo, mitybos ir kokybės srityse. Pavyzdžiui, strategija „Nuo ūkio iki stalo“ siekiama paspartinti perėjimą prie tvarios maisto sistemos. Europos žalioji pertvarka taip pat gali būti viena iš Europos skaitmeninės, energetikos ir pramonės pertvarkos varomųjų jėgų, kaip numatyta vadinamosios dvejetainės pertvarkos koncepcijoje. Teisingos pertvarkos mechanizmas padeda užtikrinti, kad pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos būtų remiamos teritorijos, kuriose išmetama daugiausia anglies dioksido arba gyvena daugiausia iškastinio kuro sektoriuje dirbančių žmonių.

leškome gerų projektų, kuriuos įgyvendinant būtų skatinama žalesnė ir atsparesnė Europa ir padedama siekti Europos Sąjungos žaliojo kurso tikslų neutralizuoti poveikį klimatui ir gerinti aplinkos sąlygas. Projektai, be kitų dalykų, gali apimti investicijas į žaliąsias iniciatyvas, kuriomis gerinama oro ir vandens kokybė, skatinamas tvarus žemės ūkis, išsaugomos aplinkos sistemos. Tokiais projektais taip pat gali būti prisidedama prie veiksmingos žiedinės ekonomikos kūrimo, perėjimo prie efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos arba prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo.

Naudingos nuorodos

- Europos klimato teisės aktas: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-climate-law_lt
- Europos žaliasis kursas: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt
- Strategija „Nuo ūkio iki stalo“: https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en
- Aplinkos politika: https://environment.ec.europa.eu/index_en
- Žaliojo kurso pramonės planas: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/green-deal-industrial-plan_lt
- ES taisyklės dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF): https://climate.ec.europa.eu/eu-action/land-use-sector_en
- Teisingos pertvarkos mechanizmas: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_lt

3 kategorija. Sujungta Europa

Judumo ir susisiekimo tarp regionų gerinimas

Pagal 3 kategoriją daugiausia dėmesio skiriama projektams, padedantiems siekti 3 politikos tikslo gerinti judumą ir susisiekimą.

Sujungta, moderni, saugi ir pažangi infrastruktūra bus labai svarbi užtikrinant sanglaudą ir įgyvendinant Europos žaliąjį kursą. Todėl Europos Sąjunga yra įsipareigojusi remti itin efektyvių, tvarių ir veiksmingai tarpusavyje sujungtų transeuropinių tinklų plėtrą transporto, energetikos ir skaitmeninių paslaugų srityse. Europos lygmeniu įgyvendinama transporto politika siekiama užtikrinti sklandų, veiksmingą, saugų ir laisvą asmenų ir prekių judėjimą visoje ES, pasitelkiant integruotus tinklus, kuriuose naudojamas visų rūšių (kelių, geležinkelių, vandens ir oro) transportas.

Energetikos politikos tikslas – sukurti visą žemyną apimančią energetikos sistemą, kurioje energija laisvai tekėtų iš vienos valstybės į kitą ir kuri būtų grindžiama konkurencija bei, prireikus, veiksmingu energijos rinkų reguliavimu ES lygmeniu, taip pat užtikrinti saugų energijos tiekimą piliečiams. Įgyvendinant šią politiką iškeltas tikslas sukurti atsparią energetikos sąjungą, kurios pagrindas būtų plataus užmojo klimato srities tikslai. Tai reiškia, kad ES vartotojams – namų ūkiams ir įmonėms – turi būti tiekiama saugi, tvari, konkurencinga ir įperkama energija.

Tuo pat metu ES savo Skaitmeninėje strategijoje suformulavo tikslą, kad iki 2030 m. Europa taptų labiausiai sujungtu žemynu. Siekdama šio tikslo, ES, pavyzdžiui, šiuo metu rengia suderintas ryšio paslaugų taisykles, priėmė Europos elektroninių ryšių kodeksą, remia belaidžio ryšio tinklus. Pagrindinis su junglumu susijęs skaitmeninio dešimtmečio tikslas yra užtikrinti, kad iki 2025 m. kiekvienas Europos namų ūkis galėtų naudotis sparčiuoju internetu, o iki 2030 m. – gigabitiniu ryšiu. Pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonės skaitmeninę programą remiama, pavyzdžiui, dvylika vadinamųjų tarpvalstybinių skaitmeninės infrastruktūros koridorių, sukurtų tiesioginiams 5G ryšio, skirto sąveikiamam, susietajam ir automatizuotam judumui, bandymams atlikti. Pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę taip pat toliau remiamos investicijos, kuriomis sukuriama trūkstamos pagrindinio Europos energetikos, transporto ir skaitmeninio tinklo grandys.

Ieškome gerų projektų, kuriuos įgyvendinant būtų skatinama kurti labiau sujungtą Europą. Tai gali būti projektai, kuriais remiami veiksmingi, saugūs ir aplinką tausojantys judumo sprendimai ES ir sudaromos sąlygos konkurencingai pramonei, prisidedančiai prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo. Tokie projektai taip pat gali apimti plataus masto klausimus, pavyzdžiui, susijusius su keleivių teisėmis ar švariais degalais. Projektai taip pat gali padėti siekti transeuropinių tinklų tikslų energetikos, transporto ar skaitmeninio junglumo srityse. Projektais gali būti aiškiai parodoma, kaip kuriama nauja energetikos ar transporto infrastruktūra arba atkuriamas ar modernizuojamas esama infrastruktūra. Jais taip pat gali būti parodoma, kaip plėtojama saugi, patikima ir tvari gerai veikianti infrastruktūra, įskaitant gigabitinius ir 5G ryšio tinklus, didinami

pagrindinių skaitmeninių tinklų infrastruktūros pajėgumai ir atsparumas arba skaitmenizuojami transporto ir energetikos tinklai.

Naudingos nuorodos

- Europos skaitmeninė darbotvarkė: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lt/sheet/64/digital-agenda-for-europe>
- Energetikos politika: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lt/sheet/68/energy-policy-general-principles>
- Energetikos sąjungos strategija: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=COM:2015:80:FIN>
- Perėjimas prie švarios energijos: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/energy-and-green-deal_lt
- Europos infrastruktūros tinklų priemonė: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en
- Tarpvalstybiniai 5G koridoriai: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/lt/policies/cross-border-corridors>
- Transporto politika: https://transport.ec.europa.eu/facts-fundings_en

4 kategorija. Socialinė ir įtrauki Europa

Įtraukesnės Europos kūrimas pasitelkiant regionų talentus

Pagal 4 kategoriją daugiausia dėmesio skiriama projektams, padedantiems siekti 4 politikos tikslo sukurti socialiai atsakingesnę ir įtraukesnę Europą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsį.

Europos Sąjunga grindžiama žmogaus orumo, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, vertybėmis. Atsižvelgdama į tai, ES deda labai daug pastangų, siekdama kovoti su bet kokia diskriminacija ir stiprinti vienodą požiūrį į visus europiečius, be kita ko, didinti lyčių lygybę, gerinti migrantų integraciją ir užtikrinti prieinamumą neįgaliesiems. ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje paašškinta, kad bet kokia diskriminacija dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautybės, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos prieštarauja Europos visuomenės modelio vertybėms ir ES yra draudžiama.

Atsižvelgiant į tai, 20 Europos socialinių teisių ramsčio principų padeda ES kurti stiprią socialinę Europą, kuri būtų sąžininga, įtrauki ir visiems suteikianti daug įvairių galimybių. Tai apima lygias galimybes ir galimybę dalyvauti darbo rinkoje, tinkamas darbo sąlygas ir teisę į tinkamą socialinę apsaugą ir įtrauktį. Vėliau priimtas veiksmų planas turi padėti užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų pasiekti trys plataus užmojo tikslai: pirma, kad dirbtų ne mažiau kaip 78 proc. 20–64 metų gyventojų; antra, kad mokymuose kasmet dalyvautų ne mažiau kaip 60 proc. visų suaugusiųjų ir, trečia, kad žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius būtų sumažintas bent 15 mln.

Sudėtingi iššūkiai, kurių kyla įgyvendinant Europos įgūdžių darbotvarkę, yra, be kita ko, demografiniai pokyčiai, susiję su senėjančia visuomene, ir poveikį Europai darančios pasaulinės krizės. Daugiau kaip trys ketvirtadaliai ES žmonių teigia, kad joms sudėtinga rasti reikiamų įgūdžių turinčių darbuotojų; tai, visų pirma, pasakytina apie darbo vietas aukštųjų technologijų ir skaitmenizacijos sektoriuose. Sparčiai pereinant prie neutralaus poveikio klimatui Europos ir vykstant skaitmeninei transformacijai, keičiasi mūsų darbo, mokymosi, dalyvavimo visuomenės gyvenime ir kasdienio gyvenimo būdai. Čia Europa turi galimybę tapti socialiai atsakingesne ir įtraukesne, jeigu jos žmonės įgys tinkamų įgūdžių.

Siekdama tapti socialiai atsakingesne ir įtraukesne visuomene, ES taip pat plečia savo darbotvarkę ir finansuoja, pavyzdžiui, projektus, atitinkančius socialinio ir įperkamo būsto tikslus arba padedančius užtikrinti geresnę sveikatos priežiūrą.

leškome gerų projektų, kurie padėtų kurti įtraukesnę visuomenę, užtikrinti, kad nė vienas asmuo nebūtų diskriminuojamas, ir skatinti lyčių lygybę ES ir už jos ribų. Visų pirma, projektais turi būti prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio 20-ies principų ir trijų jo veiksmų plano tikslų įgyvendinimo. Tai gali būti, pavyzdžiui, veikla darbo rinkoje, švietimo sektoriuje, vietos bendruomenėse ir tarptautiniuose tinkluose. Kalbant aiškiau, įgyvendinant projektus turi būti

parodoma, kaip diegiamos inovacijos, kuriomis skatinama aktyvi diskriminuojamų asmenų arba asmenų, kurie gali būti diskriminuojami, įtrauktis, palengvinama palankių sąlygų neturinčių asmenų reintegracija į darbo rinką, prisidedama prie lyčių lygybės ir įvairovės užtikrinimo įgyvendinant valdymo strategijas arba kuriamos darbo vietos vykdant integracijos ir kovos su diskriminacija veiklą. Taip pat laukiama projektų, kurie yra susiję su vaikų, vyresnio amžiaus asmenų ar apskritai sveikatos priežiūra ir padeda užtikrinti tinkamą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą.

Naudingos nuorodos

- ES pagrindinių teisių chartija: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_lt
- Europos socialinių teisių ramstis: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=lt>
- Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=lt>
- Teisingumo ir vartotojų reikalų GD, lyčių lygybė: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality_lt

5 kategorija. Piliečiams artimesnė Europa

Tvarios visų rūšių teritorijų plėtros skatinimas

Pagal 5 kategoriją daugiausia dėmesio skiriama projektams, padedantiems siekti 5 politikos tikslo skatinti tvarią ir integruotą visų rūšių teritorijų plėtrą ir vietos iniciatyvas.

Europos Sąjunga yra įsipareigojusi skatinti tvarią ir integruotą miesto, kaimo ir pakrančių vietovių plėtrą, įgyvendindama vietos iniciatyvas. Norint užtikrinti Europos sanglaudą, svarbiausia įveikti kelis aspektus aprėpiančius iššūkius, susijusius su integruota regionine plėtra visuose sektoriuose. Nustatydama šį bendrąjį politikos tikslą, ES siekia pripažinti, kokios svarbios yra integruotos investicijų strategijos, įgyvendinamos įvairiais teritoriniais lygmenimis, pavyzdžiui, miestuose, kaimo vietovėse, metropolinėse zonose ir funkcinuose regionuose, kuriuose žmonės kasdien dirba, gyvena ir važinėja į darbą.

ES siekia įveikti tokius tam tikroje teritorijoje nustatytus iššūkius, kuriems vietos suinteresuotieji subjektai kuria vietos lygmens sprendimus. Atsižvelgti į teritorinį aspektą reiškia pasirūpinti, kad plėtros poreikiai, uždaviniai ir galimybės atitiktų atitinkamą teritorinį lygmenį ir teritorines aplinkybes. Komisija pripažįsta, kad mažųjų ir vidutinių miestų bei funkcinų zonų koncepcijos yra svarbios regionų ir kaimo vietovių patrauklumo ir plėtros varomosios jėgos, nes padeda užtikrinti, kad miesto vietovės ir kitos teritorijos vienos kitoms darytų teigiamą šalutinį poveikį, ir stiprinti miesto ir kaimo tarpusavio ryšius.

2021–2027 m. kiekvienoje valstybėje narėje bent 8 proc. ERPF lėšų skiriama visų dydžių miestams ir jų metropolinėms bei funkcinėms zonoms. Šios lėšos panaudojamos įgyvendinant teritorines ir (arba) vietos plėtros strategijas, t. y. pasitelkiant integruotas teritorines investicijas (ITI), bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą, taip pat panašias priemones, kuriomis remiami valstybių narių sukurti integruoti metodai. Teritorinės strategijos suteikia galimybę stiprinti gebėjimus ir inicijuoti vietos veiksmus, kuriais prisidedama prie Europos politikos, įskaitant žaliają ir skaitmeninę pertvarką, įgyvendinimo.

leškome gerų projektų, kurie padėtų įgyvendinti vietos ir regionines strategijas, pavyzdžiui, tvarios miestų plėtros arba teritorinės ir vietos plėtros strategijas. Įgyvendinant projektus taip pat gali būti atkreipiamas dėmesys į konkrečias sritis, kuriose galima gerinti kasdienį piliečių gyvenimą, ir padedama stiprinti gebėjimus. Projektai turi būti siekiama padėti regionui atremti konkrečius su plėtra susijusius iššūkius tam tikroje funkcinėje miesto zonoje ar teritorijoje ir parengti konkrečius piliečiams skirtus prie vietos aplinkybių pritaikytus sprendimus.

Naudingos nuorodos

- Europos piliečių iniciatyva: https://commission.europa.eu/about-european-commission/get-involved/european-citizens-initiative_lt
- Teritorinė sanglauda: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/territorial-cohesion_en

- Miestų plėtros strategijų vadovas:
<https://urban.jrc.ec.europa.eu/urbanstrategies/territorial-focus#the-chapter>
- Teritorinės ir vietos plėtros strategijų vadovas:
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130788>

Tinkamumo ir skyrimo kriterijai

Tinkamumo kriterijai

Visos paraiškos gauti REGIOSTARS apdovanojimus turi atitikti šiuos **tinkamumo kriterijus**:

- a) paraiška turi būti pateikta per REGIOSTARS internetinę platformą ne vėliau kaip 2024 m. gegužės 31 d. 23:59:59 val. Vidurio Europos laiku;
- b) paraiškos turi būti parengtos viena iš oficialiųjų ES kalbų;
- c) prie paraiškos turi būti pridėtas atitinkamos vadovaujančiosios institucijos patvirtinimo raštas. Šis patvirtinimo raštas – užpildyta vadovaujančiosios institucijos vadovo pasirašyta patvirtinimo forma arba patvirtinantis vadovaujančiosios institucijos vadovo el. laiškas, kuriame pateikiama lygiavertė informacija, – kartu su paraiška turėtų būti įkeltas PDF formatu (atkreipkite dėmesį, kad pagal vieną programą galima pateikti iki penkių projektų. Už šios sąlygos laikymąsi atsakinga vadovaujančioji institucija);
- d) paraiškoje turi būti nurodytas projektas, kuriam (bendras) ES finansavimas skirtas iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo, Teisingos pertvarkos fondo arba pagal bet kurią INTERREG programų kryptį ir kuris anksčiausiai pradėtas įgyvendinti 2014 m. sausio 1 d.;
- e) svarstomi tik užbaigti projektai. Užbaigtas projektas – tai projektas, kurį įgyvendinant atlikta visa suplanuota veikla, kuriam skirtas galutinis finansinis įnašas ir kurį projekto paramos gavėjas ir (arba) vadovaujančioji institucija paskelbė užbaigtu;
- f) teikiant projektą turi būti aiškiai nurodyta viena iš penkių apdovanojimų kategorijų. To paties projekto negalima teikti pagal kelias kategorijas.

Skyrimo kriterijai

Visas reikalavimus atitinkančias paraiškas REGIOSTARS vertinimo komisija vertins pagal toliau išvardytus **skyrimo kriterijus**.

Sanglauda	Projekto indėlis į ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą apskritai; jo viršregioninė ir europinė perspektyva. Pagal šį kriterijų bus vertinama projekto pridėtinė vertė sanglaudos atžvilgiu.
Poveikis	Projekto poveikis vietos ir regionų lygmenimis ir galutinių rezultatų kokybė. Kaip įgyvendinant projektą atitinkamame regione pasiekta teigiamų pokyčių?
Inovacijos	Projekto novatoriškumas pagal pasirinktos apdovanojimų kategorijos logiką. Kas yra nauja? Ko nebuvo padaryta anksčiau? Inovacijos gali būti ekonominės, socialinės ir (arba) ekologinės.
Tvarumas	Projekto potencialas būti ekonomiškai tvariai toliau įgyvendinamam ateityje. Turėtų būti parodytas projekto perspektyvumas pasibaigus faktiniam projekto įgyvendinimo laikui.
Piliečiai	Kaip piliečiai ir pilietinės visuomenės subjektai įtraukti rengiant ir (arba) įgyvendinant projektą?

Pritaikomumas Galimybės pritaikyti projektą kitiems Europos regionams, geriausiu atveju – išplėsti ir įgyvendinti visoje Europos Sąjungoje.

Tvarkaraštis

Etapas	Data
Konkurso pradžia	vasario mėn. vidurys
Galutinis paraiškų pateikimo terminas	gegužės 31 d., penktadienis
Informacija apie tinkamumo patikrinimą	birželio 17 d., pirmadienis
Į finalą patekusių projektų paskelbimas	liepos mėn. vidurys (tikslī data dar nepatvirtinta)
Visuomenės balsavimo pradžia	rugsėjo 2 d., pirmadienis
Internetiniai mokymai apie į finalą patekusių projektų pristatymą	38-oji savaitė (rugsėjo 16–20 d.)
Į finalą patekusių projektų pristatymas ir viešos diskusijos su komisijos nariais	spalio 8 d., antradienis
Visuomenės balsavimo pabaiga	spalio 8 d., antradienis
REGIOSTARS apdovanojimų įteikimo ceremonija	spalio 9 d., trečiadienis (Brukselis)
Laimėjusiems projektams skirtos vietos kampanijos	nuo gruodžio 1 d.

Atitikties lentelė

Projektai turėtų būti teikiami pagal kategoriją, atitinkančią politikos tikslą, pagal kurį jiems buvo skirtas finansavimas. Jei projektai buvo finansuojami 2014–2020 m. laikotarpiu, pareiškėjai turėtų nurodyti konkurso kategoriją, atitinkančią teminį tikslą, pagal kurį projektams buvo skirtas finansavimas, kaip nurodyta lentelėje.

Teminiai tikslai 2014–2020 m.	Politikos tikslai 2021–2027 m.
1 teminis tikslas, 2 teminis tikslas, 3 teminis tikslas	1 politikos tikslas „Konkurencingesnė ir pažangesnė Europa“
4 teminis tikslas, 5 teminis tikslas, 6 teminis tikslas	2 politikos tikslas „Žalesnė ir mažai anglies dioksido į aplinką išskirianti Europa“
7 teminis tikslas	3 politikos tikslas „Geriau sujungta Europa“
8 teminis tikslas, 9 teminis tikslas, 10 teminis tikslas	4 politikos tikslas „Socialiai atsakingesnė Europa“
Integruotos teritorinės investicijos, bendruomenės inicijuota vietos plėtra, „Inovatyvūs miestų sprendimai“	5 teminis tikslas „Piliečiams artimesnė Europa“

2014–2020 m. įgyvendinti projektai, priskiriami 11-am teminiam tikslui, turėtų būti teikiami pagal vieną iš penkių kategorijų pagal jų konkrečią temą.